

Managementul resurselor și al valorii în întreprinderile sociale auto-sustenabile

Masa rotundă în cadrul proiectului:

Social Economy Start-up – Sprijin pentru înființarea întreprinderilor auto-sustenabile

„SES”

Prof. Maria NICULESCU

Managementul resurselor și al valorii în întreprinderile sociale auto-sustenabile

Partea a II-a: Spiritul antreprenorial și sensul valorilor în întreprinderile sociale

- ✓ Interes general, valoare socială, impact social, finalitate socială
responsabilitate socială: delimitări conceptuale
- ✓ Impactul social: metode de măsurare și modalități de raportare
- ✓ Concilierea viabilității economice cu realizarea impactului social

1. Interes general, valoare socială, impact social, finalitate socială responsbilitate socială: delimitări conceptuale

Concepte folosite în legislația si practica internaționala în domeniul ES:

- **UE:** interes general, impact social
- **Romania:** interes general, impact
- **Franța:** utilitate socială
- **Canada:** finalitate socială, valoare colectivă
- **Sénégal:** utilitate economică si socială

1. Interes general, valoare socială, impact social, finalitate socială responsabilitate socială: delimitări conceptuale

Conceptul de Interes general:

- ✓ nu este definit nici de către legiuitorul român, nici de dreptul comunitar
- ✓ « este lăitmotivul legislației și al jurisprudenței în dreptul european » ; servește la legitimarea acțiunii statului
- ✓ « este un obiect învăluit în mister, contururile sale rămând "nedefinite" ... este ceea ce s-ar numi în chimie un element « instabil »
- ✓ **depinde de "circumstanțele de timp, de loc și de alegerile politice »**

Sursa: D. Truchet, Droit administratif, 5ème éd., Thémis droit, PUF, 2013)

Legea 2019/2015 a definit activitățile de interes general

CEJ a definit serviciile de interes general (cele ce fac obiectul unor obligații de serviciu public)

1. *Interes general, valoare socială, impact social, finalitate socială responsabilitate socială: delimitări conceptuale*

Interesul general

Economia socială reprezintă ansamblul activităților organizate independent de sectorul public, al căror scop este **să servească interesul general**, interesele unei colectivități ....

Activitate de interes general –

orice activitate din domeniul economic, cultural-artistic, social, educațional, științific, al sănătății, sportului, locuirii, protecției mediului, menținerii tradițiilor, al cărei scop final este îndeplinirea obiectivelor prevăzute la art. 5 alin. (2):

- a) consolidarea coeziunii economice și sociale;
- b) ocuparea forței de muncă;
- c) dezvoltarea serviciilor sociale

1. Interes general, valoare socială, impact social, finalitate socială, responsabilitate socială: delimitări conceptuale

Utilitate socială

Franta:

O întreprindere urmărește o utilitate socială dacă îndeplinește cel puțin una dintre următoarele trei condiții:

- 1 Are ca obiectiv de a oferi, prin activitatea lor, sprijin persoanelor aflate într-o situație de fragilitate (...);
- 2° Au ca obiectiv de a contribuie la combaterea excluziunii, a inegalităților (...) și la coeziunea teritorială;
- 3 Contribuie la dezvoltarea durabilă în dimensiunile sale economice, sociale, de mediu și participative, la tranziția energetică sau la solidaritatea internațională (Sursa: Legea n° 2014-856 din 31 iulie 2014 relativă la economia socială și solidară în Franța)

Finalitatea socială

Canada/Québec

Finalitatea socială este aceea care nu este centrată pe profitul monetar, ci pe serviciul adus membrilor sau comunității și care este evaluată în special în funcție de contribuția întreprinderii la îmbunătățirea bunăstării membrilor săi sau a comunității și la crearea locuri de muncă durabile și de calitate (Sursa: Legea economiei sociale în Quebec /Canada, 2013)

1. Interes general, valoare socială, impact social, finalitate socială, responsabilitate socială: delimitări conceptuale

Cum se alege și care este interesul folosirii unuia sau altuia dintre acești termeni ?

- Alegerea este rezultatul unui proces de negociere între actorii economiei sociale și celelalte părți interesate, în special organele puterii publice
- Intersul :
  - de găsi forma cea mai explicită și mai convingătoare de exprimare a valorii produse de ES
  - de a influența decizia politică, modalitățile de acțiune publică
  - de a asigura recunoașterea contribuției ES la dezvoltarea economico-socială

1. Interes general, valoare socială, impact social, finalitate socială responsabilitate socială: delimitări conceptuale

De ce este importanta mențiunea la interes general/utilitatea sociala/finalitatea sociala?

Pentru a permite realizarea unor politici publice de sprijinire a sectorului ES

(legitimarea ajutoarelor de stat)

Art. 107 TFUE

- Cu excepția derogărilor prevăzute de tratate, **sunt incompatibile cu piața internă ajutoarele acordate de state sau prin intermediul resurselor de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența (...)**

Articolul 14 TFUE

- (...) având în vedere locul ocupat de **serviciile de interes economic general** în (...) promovarea coeziunii sociale și teritoriale a Uniunii, Uniunea și statele membre (...) asigură funcționarea serviciilor respective pe baza principiilor și în condiții, în special economice și financiare, care să le permită îndeplinirea misiunilor lor.

1. Interes general, valoare socială, impact social, finalitate socială, responsabilitate socială: delimitări conceptuale

Valoarea produsă de ES:

- Cum se exprimă valoarea produsă de ES ?

Se exprima prin cele trei componente:

- ✓ Valoarea economică
- ✓ Valoarea socială
- ✓ Valoarea politică

- De ce se măsoară/ cuantifică?

- ✓ Pentru a oferi dovada cifrică a unei „cauzalități” între acte și efecte
- ✓ Pentru a pune la dispoziția factorilor de decizie argumente economice susținute de date cifrice fiabile, care să legitimeze susținere ES

- Cum se măsoară/ cuantifică?

1. Interes general, valoare socială, impact social, finalitate socială, responsabilitate delimitări conceptuale

Cum se exprima măsoară/ cuantifică valoarea produsă de ES?

Valoarea economică:

- Bogăția creată
- Resursele economisite (costul unei prestații în ES este mai mic decât costul aceleiași prestații în sectorul public sau în sectorul privat)
- Resursele protejate etc

Valoarea socială:

- La nivelul grupurilor țintă (accesul la servicii sociale, inserția socio profesională, creșterea gradului de participare la viața comunității etc)
- La nivelul societății (producția și consumul etic, contribuția la tranziția ecologică, contribuția la creșterea gradului de ocupare, contribuția la reducerea sărăciei etc)

Valoarea politică (contribuția la elaborarea și ameliorarea politicilor publice)

2. Impactul social: metode de măsurare și modalități de raportare

Potrivit Comisiei Europene, „obiectivul principal al întreprinderilor sociale este de a avea un impact puternic asupra societății, a mediului și a comunității locale” (2012, Inițiativa pentru antreprenoriatul social”)

Cum se masoara?

2. Impactul social: metode de măsurare și modalități de raportare

Cum se masoara?

EMITENT: MINISTERUL MUNCII ȘI JUSTIȚIEI SOCIALE
PUBLICAT ÎN: MONITORUL OFICIAL NR. 357 din 15 mai 2017

In Romania:

ORDIN Nr. 406/2017 din 15 martie 2017 : Indicatorii de rezultat, de realizare imediată/output și indicatorii de impact, care să fie utilizați de întreprinderile sociale/întreprinderile sociale de inserție în raportările anuale:

➤ Indicatori de rezultat

- ✓ Măsoară beneficiul real al rezultatelor imediate asupra grupului țintă
- ✓ Ex. Rata de inserție

➤ Indicatori de realizare imediată/output

- ✓ Modificare procentuală a numărului total de angajați
- ✓ Modificare procentuală a numărului total de angajați din grupul vulnerabil

➤ Indicatori de impact

Rentabilitatea socială (măsoară impactul social prin reinvestirea procentului de 90% din totalul profitului obținut în anul de raportat)

2. Impactul social: metode de măsurare și modalități de raportare

Consideratii privin acest ordin:

- Indicatorii propuși nu oferă o imagine completa a situației activității întreprinderilor sociale și întreprinderilor sociale de inserție a contribuției acestora la dezvoltarea economico-sociala
- Nu se pot totaliza pentru a da o imagine a sectorului
- Propunerea din acest ordin este neștiințifică, incompleta și pe alocuri incorectă (ex. Indicatorii de rezultate nu se reduc la un singur indicator; Modificarea procentuală nu este un indicator; Formula indicatorul de rentabilitate socială nu este corectă)

Beneficiul economic, social si de mediu

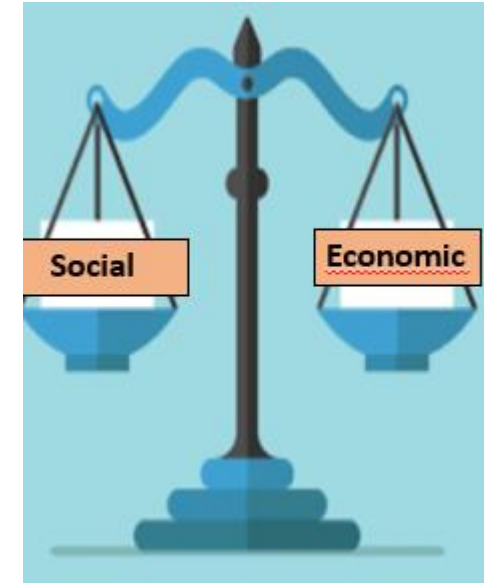
Rentabilitatea sociala = -----* 100

Capitalul investit

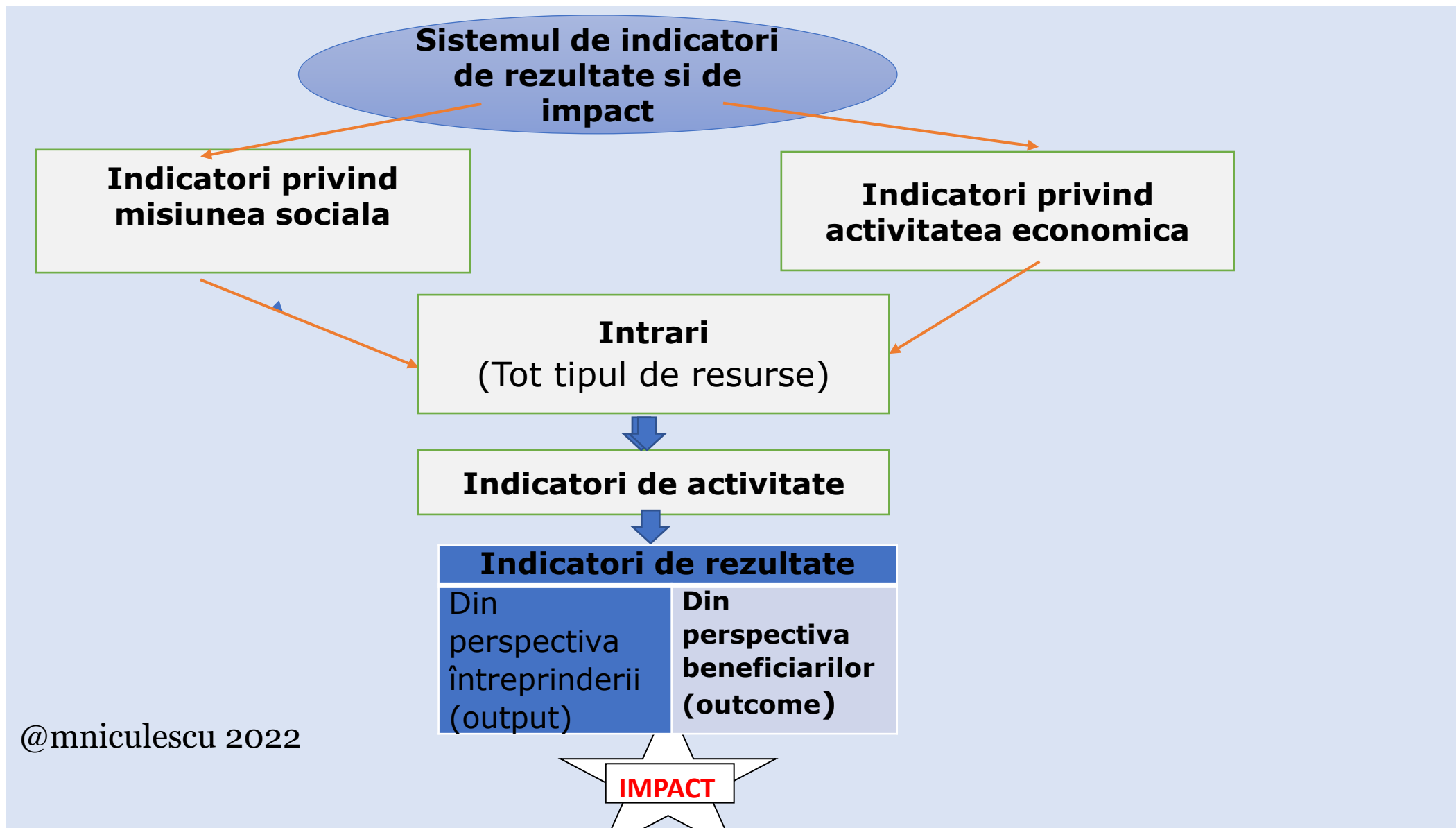
2. Impactul social: metode de măsurare și modalități de raportare

- ✓ Numărul de persoane integrate pe piața muncii sau în procesul de învățământ
- ✓ Creșterea veniturilor persoanelor care au beneficiat de serviciile societății IS
- ✓ Reducerea efectelor sărăciei (evoluția numărului de sinucideri, infracțiuni, violență etc.)
- ✓ Reducerea presiunii cererii asupra serviciilor publice
- ✓ Reducerea izolării comunitare
- ✓ Dezvoltarea parteneriatelor între organizațiile locale
- ✓ Creșterea ratei de ocupare a forței de muncă în comunitate
- ✓ Reducerea ratei de abandon școlar
- ✓ Scăderea incidenței unor boli
- ✓ Dezvoltarea expertizei locale și a ratei de autonomie
- ✓ Costurile pe care le-ar fi suportat statul în absența prestației respective
- ✓ Etc.

3. Concilierea viabilității economice cu realizarea impactului social

3. Concilierea viabilității economice cu realizarea impactului social

@mniculescu 2022

Referințe selective:

1. Comisia Europeană, COM(2020) 98 final, Un nou Plan de acțiune privind economia circulară. Pentru o Europă mai curată și mai competitivă
2. Comisia Europeană, COM(2020) 103 final, Strategie pentru IMM-uri pentru o Europă sustenabilă și digitală
3. COM(2018) 97 final, Plan de acțiune: finanțarea creșterii durabile, martie 2018
4. COM(2018) 97 final / Plan de acțiune: finanțarea creșterii durabile
5. Regulamentul EG(UE) 2020/852 din 18 iunie 2020 privind instituirea unui cadru care să faciliteze investițiile durabile...
6. Directiva delegata (UE) 2021/1269 A COMISIEI din 21 aprilie 2021 de modificare a Directivei delegate (UE) 2017/593 în ceea ce privește integrarea factorilor de durabilitate în obligațiile de guvernanță a produsului
7. Social enterprises and their ecosystems in Europe, Comparative synthesis report, UE, 2020
8. Legea economiei sociale 219/2015, România
9. Legea n° 2014-856 din 31 iulie 2014 relativă la economia socială și solidară în Franța ([Dossier Législatif : LOI n° 2014-856 du 31 juillet 2014 relative à l'économie sociale et solidaire / Échéancier d'application](#))
10. Legea economiei sociale în Quebec /Canada, 2013 (<http://legisquebec.gouv.qc.ca/fr/ShowDoc/cs/E-1.1.1>)
11. Legea economiei sociale și solidară în Tunisia, n° 2020-30 , 30 iunie 2020
12. Proiect de lege privind orientarea economiei sociale și solidară în Senegal (Projet de loi d'orientation de l'ESS, 2021)
13. <https://institut-economie-circulaire.fr/economie-circulaire/>
14. <https://ec.europa.eu/eurostat/web/circular-economy/indicators/monitoring-framework>

Va multumesc pentru atentie!

